

Vurdering av skolestrukturen Vefsn kommune

Tilleggsrapport 2020

Rapport

2020-10-30

Forfattet av: Thomas Odiin og Beate Aske Løvteit

Rapport

Tittel Vurdering av skolestrukturen i Vefsn kommune Tilleggsrapport 2020	Avdeling plan, utredning og analyse		
Oppdragsgiver Vefsn kommune	Forfattere Thomas Odiin og Beate Aske Løvteit		
Oppdragsleder Thomas Odiin	oppdrags nr. 27166	rapport nr. 1	rev.nr.
		dato 30.10.2020	ant. sider 8

Sammendrag

WSP utformet for 2 år siden en rapport for Vefsn kommune i forbindelse med politisk sak om skolestruktur. Nå ønsker kommunen at noen av de mulighetene som ble beskrevet i rapporten, men ikke kostnadsberegnet, skal regnes på.

Følgende tiltak er tallfestet i utredningen:

- Gjøre om Elsfjord skole fra 7 trinn til 4 trinn (1.-4.årstrinn). Dette er tiltak 1 i tidligere WSP-rapport.
- Gjøre om Kulstad skole fra 7 trinn til 4 trinn (1.-4.årstrinn). Dette er tiltak 4 i tidligere WSP-rapport.
- Gjøre Mosjøen skole om til en-parallell skole. Dette er tiltak 5 i tidligere WSP-rapport.
- Gjøre Olderskog skole om til en-parallell skole. Dette er tiltak 6 i tidligere WSP-rapport.
- Gjøre Kulstad skole om til en-parallell skole. Dette er ikke foreslått i WSP-rapport tidligere.
- Legge ned Kulstad skole. Elevene flyttes fortrinnsvis til Mosjøen skole, evt en kombinasjon av Mosjøen og Olderskog. Dette er ikke foreslått i WSP-rapport tidligere.

De viktigste nøkkeltallene er oppsummert i tabellen nedenfor. Følgende tiltak er inn byrdes gjensidig utelukkende:

- Tiltak 1, 2 og 3
- Øvrige tiltak

Kostnadsendring (1000 kr)	Tiltak 1 Elsfjord 1-4	Tiltak 2 Elsfjord avvikling	Tiltak 3 Granmoen avvikling	Tiltak 4 Kulstad 1-4	Tiltak 5 Mosjøen reduksjon	Tiltak 6 Olderskog reduksjon	Tiltak 7 Avvikle Mosjøen, utvide Olderskog og Kulstad	Tiltak 8 Avvikle Mosjøen, utvide Kulstad	Tiltak 9 Avvikle Mosjøen, utvide Olderskog	Nytt Gjøre Kulstad til 1-parallell	Nytt Avvikle Kulstad skole
Investeringskostnad	-9 000	-30 000	12 000		-42 000		-60 773	-52 828	-67 450		100 000
Årskostnad (FDV)	-412	-780	-6 562	-1 500	-1 800	-2 244	-5 808	-5 628	-5 847	-1 000	-2 730
Bemanningsendring	-1 642	-3 961	-3 873	-854			-3 935	-3 935	-3 935		-3 935

Av tabellen fremkommer det at ingen av de tiltakene som lå til grunn for tilleggsoppdraget (tiltak 1, 4, 5 og 6, samt to nye tiltak på Kulstad skole) kan gi bedre lønnsomhet enn de anbefalte tiltakene 2 og 9, da kostnadsendringene gir lavere lønnsomhet for hver av de tre vurderte kostnadsområdene.

Innhold

<i>Innledning</i> _____	4
Oppdrag _____	4
Forutsetninger _____	4
<i>Oppdaterte analyser</i> _____	5
Prognoser _____	5
Uteareal _____	6
Investeringskostnader _____	6
Driftskostnader _____	7
Eiendomsdriftskostnader _____	7
Bemanningskostnader ved skolene _____	8
Oppsummering _____	8

Innledning

Oppdrag

WSP utformet for 2 år siden en rapport for Vefsn kommune i forbindelse med politisk sak om skolestruktur. Nå ønsker kommunen at noen av de mulighetene som ble beskrevet i rapporten, men ikke kostnadsberegnet, skal regnes på.

Vefsn kommune ønsker å få følgende utredning og tallfesting utført av WSP knyttet til forhold ved skolestrukturen i Vefsn:

- Gjøre om Elsfjord skole fra 7 trinn til 4 trinn (1.-4.årstrinn). Dette er tiltak 1 i tidligere WSP-rapport.
- Gjøre om Kulstad skole fra 7 trinn til 4 trinn (1.-4.årstrinn). Dette er tiltak 4 i tidligere WSP-rapport.
- Gjøre Mosjøen skole om til en-parallell skole. Dette er tiltak 5 i tidligere WSP-rapport.
- Gjøre Olderskog skole om til en-parallell skole. Dette er tiltak 6 i tidligere WSP-rapport.
- Gjøre Kulstad skole om til en-parallell skole. Dette er ikke foreslått i WSP-rapport tidligere.
- Legge ned Kulstad skole. Elevene flyttes fortrinnsvis til Mosjøen skole, evt en kombinasjon av Mosjøen og Olderskog. Dette er ikke foreslått i WSP-rapport tidligere.

Oppdraget ble gitt 30.09.2020 og inkluderer tallfesting av investerings- og driftskostnader. Det er viktig at forhold som lærernorm og uteareal tas med og kommenteres.

Oppdraget er utført av WSP Norge med Thomas Odiin som oppdragsleder og Beate Aske Løvteit som programmeringspedagog.

Forutsetninger

Følgende forutsetninger er oppdatert eller justert fra tidligere rapport:

- Prisjustering fra 2017- til 2020-priser iht endringer i SSB produksjonsindeks for bygg og anlegg, delindeks nybygg (tabell 09015). Dette gir en prisjustering på 11,8 prosent. Alle priser justeres iht. denne indeks, også driftskostnader. Investeringskostnaden blir da 50 000 kr per kvadratmeter. Driftskostnadene blir da 920 kr per kvadratmeter for nybygg og 1000 kr for rehabiliterte bygg.
- Lønnsjustering fra 2017- til 2020-priser iht endringer i SSB arbeidskraftkostnadsindeks for undervisning (tabell 07251). Dette gir en lønnsjustering på 7,9 prosent. Alle lønnskostnader er justert iht denne indeksen. Påslag for sosiale kostnader (inkl. arbeidsgiveravgift etc.) settes til faktor 1,3.
- Beregningsperioden for livssyklus kostnader skyves med tre år. Investeringsstidspunkt for tiltak i alternativene skyves også tilsvarende, dersom ikke annet er spesielt angitt.
- Elsfjord skole er endret fra en skole med trinn 1-8, til en skole med trinn 1-7. Det er utarbeidet et arealprogram for ny skole som forutsetter benyttelse av spesialrom på Granmoen en dag per uke. Fornyet skole i alternativet med trinn 1-7 er beregnet til 570 m² (forutsetter inntil 16 elever), mens i alternativet med trinn 1-4 er det behov for 400 m² (forutsetter inntil 10 elever). Rivekostnad er estimert til 2000 kr per m².

Oppdaterte analyser

Prognoser

Følgende elevtallsprognoser legges til grunn for vurderingene:

	2020/21 elever	2021/22 elever	2022/23 elever	2023/24 elever	2024/25 elever	2025/26 elever
ELSFJORD	17	16	17	14	11	12
GRANMOEN	154	152	157	165	171	171
KULSTAD	280	277	268	264	242	240
MOSJØEN	289	297	295	287	295	288
OLDERSKOG	325	318	295	286	266	275
KIPPERMOEN	357	365	400	383	395	387
SUM	1422	1425	1432	1399	1 380	1 373

I de forskjellige alternativene legges prognosene for 2023/24 til grunn for synliggjøring av oppfylingsgrad for den enkelte skole.

På bakgrunn av prognosene er konseptene justert som vist i tabellene nedenfor med hensyn til kapasitet, elevprognoser og oppfylingsgrader.

Kapasitet	Tiltak 1 Elsfjord 1-4	Tiltak 2 Elsfjord avvikling	Tiltak 3 Granmoen avvikling	Tiltak 4 Kulstad 1-4	Tiltak 5 Mosjøen 1-parallell	Tiltak 6 Olderskog 1-parallell	Tiltak 7 Awikle Mosjøen, utvide Olderskog og Kulstad	Tiltak 8 Awikle Mosjøen, utvide Kulstad	Tiltak 9 Awikle Mosjøen, utvide Olderskog	Uten tiltak	Nytt Gjøre Kulstad til 1-parallell	Nytt Awikle Kulstad skole
ELSFJORD	10		60	16	16	16	16	16	16	16	16	16
GRANMOEN	286	286		286	286	286	286	286	286	286	286	286
KULSTAD	392	392	392	224	392	392	420	525	392	392	196	
MOSJØEN	392	392	392	392	196	392	392		392	392	392	500
OLDERSKOG	392	392	392	392	392	196	490	392	525	392	392	392
KIPPERMOEN	510	510	510	510	510	510	510	510	510	510	510	510
SUM	1 982	1 972	1 746	1 820	1 792	1 792	1 722	1 729	1 729	1 988	1 792	1 704

Elevtall	Tiltak 1 Elsfjord 1-4	Tiltak 2 Elsfjord avvikling	Tiltak 3 Granmoen avvikling	Tiltak 4 Kulstad 1-4	Tiltak 5 Mosjøen 1-parallell	Tiltak 6 Olderskog 1-parallell	Tiltak 7 Awikle Mosjøen, utvide Olderskog og Kulstad	Tiltak 8 Awikle Mosjøen, utvide Kulstad	Tiltak 9 Awikle Mosjøen, utvide Olderskog	Uten tiltak	Nytt Gjøre Kulstad til 1-parallell	Nytt Awikle Kulstad skole
ELSFJORD	6		55	14	14	14	14	14	14	14	14	14
GRANMOEN	173	179		165	165	165	165	165	165	165	165	165
KULSTAD	264	264	338	151	308	308	383	476	364	264	176	
MOSJØEN	287	287	287	350	176	353				287	345	470
OLDERSKOG	286	286	286	336	353	176	455	361	473	286	316	367
KIPPERMOEN	383	383	433	383	383	383	383	383	383	383	383	383
SUM	1 399	1 399	1 399	1 399	1 399	1 399	1 399	1 399	1 399	1 399	1 399	1 399

Oppfylings-grad	Tiltak 1 Elsfjord 1-4	Tiltak 2 Elsfjord avvikling	Tiltak 3 Granmoen avvikling	Tiltak 4 Kulstad 1-4	Tiltak 5 Mosjøen 1-parallell	Tiltak 6 Olderskog 1-parallell	Tiltak 7 Awikle Mosjøen, utvide Olderskog og Kulstad	Tiltak 8 Awikle Mosjøen, utvide Kulstad	Tiltak 9 Awikle Mosjøen, utvide Olderskog	Uten tiltak	Nytt Gjøre Kulstad til 1-parallell	Nytt Awikle Kulstad skole
ELSFJORD	60 %		92 %	88 %	88 %	88 %	88 %	88 %	88 %	88 %	88 %	88 %
GRANMOEN	60 %	63 %		58 %	58 %	58 %	58 %	58 %	58 %	58 %	58 %	58 %
KULSTAD	67 %	67 %	86 %	67 %	79 %	79 %	91 %	91 %	93 %	67 %	90 %	
MOSJØEN	73 %	73 %	73 %	89 %	90 %	90 %				73 %	88 %	94 %
OLDERSKOG	73 %	73 %	73 %	86 %	90 %	90 %	93 %	92 %	90 %	73 %	81 %	94 %
KIPPERMOEN	75 %	75 %	85 %	75 %	75 %	75 %	75 %	75 %	75 %	75 %	75 %	75 %
SUM	71 %	71 %	80 %	77 %	78 %	78 %	81 %	81 %	81 %	70 %	78 %	82 %

Tabellene reflekterer følgende forskjeller fra forrige utredning:

- Kapasiteten på Elsfjord er redusert (unntatt tiltak 3 avvikling av Granmoen) som følge av at Elsfjord ikke lenger har ungdomsskoletrinn og har lavere elevtallsprognoser enn tidligere. Det betyr at eksisterende bygning forutsettes revet og erstattet med et mindre areal enn i dag.
- Det to nye tiltakene (Kulstad 1-4 og avvikling av Kulstad) er etablert som nye alternativer.
- Elevtallene reflekterer prognosene i 2023/24.

Uteareal

Alternativene gir følgende uteareal per elevkapasitet for hvert tiltak:

Uteareal per elev	Tiltak 1 Elsfjord 1-4	Tiltak 2 Elsfjord avikling	Tiltak 3 Granmoen avikling	Tiltak 4 Kulstad 1-4	Tiltak 5 Mosjøen 1-parallell	Tiltak 6 Olderskog 1-parallell	Tiltak 7 Avvikle Mosjøen, utvide Olderskog og Kulstad	Tiltak 8 Avvikle Mosjøen, utvide Kulstad	Tiltak 9 Avvikle Mosjøen, utvide Olderskog	0-alternativet Basis-alternativet	Nytt Gjøre Kulstad til 1-parallell	Nytt Avvikle Kulstad skole
ELSFJORD	640		107	400	400	400	400	400	400	400	400	400
GRANMOEN	96	96		96	96	96	96	96	96	96	96	96
KULSTAD	63	63	63	110	63	63	59	47	63	63	125	
MOSJØEN	66	66	66	66	133	66				66	66	52
OLDERSKOG	51	51	51	51	51	102	41	51	38	51	51	51
KIPPERMOEN	294	294	294	294	294	294	294	294	294	294	294	294
Gjennomsnitt	128	129	146	140	142	142	148	147	147	128	142	149

Alle tiltak gir tilstrekkelig uteareal som ligger godt innenfor helsedirektoratets anbefalinger som følger av fagrapporten «Uteområder i skoler og barnehager» fra 2019 (NMBU på oppdrag for Helsedirektoratet 17/2153). Denne rapporten erstatter tidligere rapport fra helsedirektoratet av 2003 som lå til grunn for den forrige skolestrukturutredningen. De oppdaterte anbefalingene bygger på nasjonal og internasjonal forskning, samt erfaringsgjennomgang av en rekke norske kommuner. Man legger nå større vekt på kvalitative suksessfaktorer i skolenes uteområde og har samtidig justert ned veiledende arealbehov til 30 kvadratmeter per elev for skoler som har 100 til 500 elever.

Investeringskostnader

Følgende utbyggingsbehov er identifisert per tiltak:

Investeringsbehov	Beløp
Rive og reetablere Elsfjord skole til samme areal (tiltak 3 – <u>usikkert estimat</u>)	42 mill. kr
Rive og reetablere Elsfjord skole tilpasset trinn 1-7 (basisalternativet)	30 mill. kr
Rive og reetablere Elsfjord skole tilpasset trinn 1-4 (tiltak 1)	21 mill. kr
Beholde Mosjøen skole (basisalternativet, tiltak 1-4, 6 og Kulstad til 1-parallell)	110 mill. kr
Redusere Mosjøen skole (tiltak 5 – <u>svært usikkert estimat</u>)	68 mill. kr
Avvikle Kulstad skole og utvide Mosjøen skole (tiltak avvikle Kulstad skole)	210 mill. kr
Investering Kulstad/Olderskog (tiltak 7)	49 mill. kr
Investering Kulstad (tiltak 8)	57 mill. kr
Investering Olderskog (tiltak 9)	43 mill. kr

Eventuelle avhendingskostnader og salgsinntekter er ikke beregnet i denne rapporten da dette må utredes særskilt i markeds- og etterbrukssammenheng. Oppgradering av gymsalen ved Mosjøen skole er inkludert i alle alternativer hvor Mosjøen skole ikke avvikles som skoleanlegg.

Driftskostnader

Eiendomsdriftskostnader

Tabellen nedenfor viser arealendringer per alternativ.

Arealendring	Tiltak 1 Elsfjord 1-4		Tiltak 2 Elsfjord avvikling		Tiltak 3 Granmoen avvikling		Tiltak 4 Kulstad 1-4		Tiltak 5 Mosjøen reduksjon	
	Nybygg	Avvikling	Nybygg	Avvikling	Nybygg	Avvikling	Nybygg	Avvikling	Nybygg	Avvikling
ELSFJORD	400	-780		-780	780	-780				
GRANMOEN						-6 500				
KULSTAD								-1 500		
MOSJØEN										-1 800
OLDERSKOG										
KIPPERMOEN										
SUM	400	-780		-780	780	-7 280		-1 500		-1 800

Arealendring	Tiltak 6 Olderskog reduksjon		Tiltak 7 Avvikle Mosjøen, utvide Olderskog og Kulstad		Tiltak 8 Avvikle Mosjøen, utvide Kulstad		Tiltak 9 Avvikle Mosjøen, utvide Olderskog		Nytt Kulstad til en-parallell		Nytt Legge ned Kulstad	
	Nybygg	Avvikling	Nybygg	Avvikling	Nybygg	Avvikling	Nybygg	Avvikling	Nybygg	Avvikling	Nybygg	Avvikling
ELSFJORD												
GRANMOEN												
KULSTAD			241		1 089							-4 570
MOSJØEN				-6 630		-6 630						
OLDERSKOG		-2 244	652				851				2 000	
KIPPERMOEN												
SUM		-2 244	893	-6 630	1 089	-6 630	851	-6 630		-1 000	2 000	-4 570

For å realisere frigjort areal kan det bli nødvendig med investeringstiltak. Dette er ikke beregnet og utgjør således en usikkerhetsfaktor. Det er i tillegg knyttet usikkerhet til nøyaktig arealreduksjon i alternativer hvor deler av skoleanleggene på Mosjøen eller Kulstad frigjøres. Det vil kreve særskilt utredning av bygningenes funksjoner for å angi et realistisk frigjort areal mer nøyaktig.

Arealendringene i alternativene gir differanse (i forhold til basisalternativet) i de årlige eiendomsdriftskostnadene som vist i tabellen nedenfor.

Kostnadsendring eiendomsdrift (1000 kr)	Tiltak 1 Elsfjord 1-4	Tiltak 2 Elsfjord avvikling	Tiltak 3 Granmoen avvikling	Tiltak 4 Kulstad 1-4	Tiltak 5 Mosjøen reduksjon	Tiltak 6 Olderskog reduksjon	Tiltak 7 Avvikle Mosjøen, utvide Olderskog og Kulstad	Tiltak 8 Avvikle Mosjøen, utvide Kulstad	Tiltak 9 Avvikle Mosjøen, utvide Olderskog	Nytt Gjøre Kulstad til 1-parallell	Nytt Avvikle Kulstad skole
Årskostnad (FDV)	-412	-780	-6 562	-1 500	-1 800	-2 244	-5 808	-5 628	-5 847	-1 000	-2 730

Bemanningskostnader ved skolene

En del av skolene har lavt elevtall og ligger dermed godt innenfor lærernormen. Dersom en slik skole involveres i en skoleavvikling vil det dermed gi årsverksbesparelser i pedagogisk personale fordi mottagerskolen ikke trenger å øke lærerdekingen like mye. Lærernorm (minimumskrav til lærertetthet) legges da til grunn for beregningene.

Avvikling av en skole vil også gi besparelser i ledelse og øvrig administrasjon, men noe økt ledelse må likevel beregnes ved mottagende skole (det er lagt inn 1,5 årsverk som spart ledelsesressurs ved avvikling av større skoler). Assistenten må i utgangspunktet antas å følge eleven. Beregnede årsverkseffekter på skolene er vist i tabellene nedenfor.

Endring ansatte skoledrift (Åv)	Tiltak 1 Elsfjord 1-4	Tiltak 2 Elsfjord avvikling	Tiltak 3 Granmoen avvikling	Tiltak 4 Kulstad 1-4	Tiltak 5 Mosjøen reduksjon	Tiltak 6 Olderskog reduksjon	Tiltak 7 Awikle Mosjøen, utvide Olderskog og Kulstad	Tiltak 8 Awikle Mosjøen, utvide Kulstad	Tiltak 9 Awikle Mosjøen, utvide Olderskog	Nytt Gjøre Kulstad til 1-parallell	Nytt Awikle Kulstad skole
Lærere	-2,2	-3,9	-2,5	-1,2			-2,7	-2,7	-2,7		-2,7
Ledelse		-1,0	-1,5				-1,5	-1,5	-1,5		-1,5
Administrasjon		-2	-1,0				-1,0	-1,0	-1,0		-1,0
Assistenten											
SUM	-2,2	-5,1	-4,9	-1,2	-	-	-5,2	-5,2	-5,2	-	-5,2

Endret økonomi skoledrift (1000 kr)	Tiltak 1 Elsfjord 1-4	Tiltak 2 Elsfjord avvikling	Tiltak 3 Granmoen avvikling	Tiltak 4 Kulstad 1-4	Tiltak 5 Mosjøen reduksjon	Tiltak 6 Olderskog reduksjon	Tiltak 7 Awikle Mosjøen, utvide Olderskog og Kulstad	Tiltak 8 Awikle Mosjøen, utvide Kulstad	Tiltak 9 Awikle Mosjøen, utvide Olderskog	Nytt Gjøre Kulstad til 1-parallell	Nytt Awikle Kulstad skole
Lærere	-1 642	-2 850	-1 804	-854			-1 993	-1 993	-1 993		-1 993
Ledelse		-982	-1 424				-1 297	-1 297	-1 297		-1 297
Administrasjon		-129	-645				-645	-645	-645		-645
Assistenten											
SUM	-1 642	-3 961	-3 873	-854			-3 935	-3 935	-3 935		-3 935

Oppsummering

De viktigste nøkkeltallene er oppsummert i tabellen nedenfor. Følgende tiltak er gjensidig utelukkende:

- Tiltak 1, 2 og 3
- Øvrige tiltak

Kostnadsendring (1000 kr)	Tiltak 1 Elsfjord 1-4	Tiltak 2 Elsfjord avvikling	Tiltak 3 Granmoen avvikling	Tiltak 4 Kulstad 1-4	Tiltak 5 Mosjøen reduksjon	Tiltak 6 Olderskog reduksjon	Tiltak 7 Awikle Mosjøen, utvide Olderskog og Kulstad	Tiltak 8 Awikle Mosjøen, utvide Kulstad	Tiltak 9 Awikle Mosjøen, utvide Olderskog	Nytt Gjøre Kulstad til 1-parallell	Nytt Awikle Kulstad skole
Investeringskostnad	-9 000	-30 000	12 000		-42 000		-60 773	-52 828	-67 450		100 000
Årskostnad (FDV)	-412	-780	-6 562	-1 500	-1 800	-2 244	-5 808	-5 628	-5 847	-1 000	-2 730
Bemanningsendring	-1 642	-3 961	-3 873	-854			-3 935	-3 935	-3 935		-3 935

Av tabellen fremkommer det at ingen av de tiltakene som lå til grunn for tilleggsoppdraget (tiltak 1, 4, 5 og 6, samt to nye tiltak på Kulstad skole) kan gi bedre lønnsomhet enn de anbefalte tiltakene 2 og 9, da kostnadsendringene gir lavere lønnsomhet for hver av de tre vurderte kostnadsområdene.